

6. Матеріали Міжрелігійного круглого стола, присвяченого християнсько-ісламському діалогу та кримським татарам. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ecumenicalstudies.org>

УДК 343.982.34

В.Юзик

ДАКТИЛОСКОПІЯ – ЦЕ ТОЧНА НАУКА, ЯКА НІКОЛИ НЕ ПОМИЛЯЄТЬСЯ

У статті висвітлено значення дактилоскопії як науки. Висвітлені завдання кримінальної реєстрації та показано особливості дактилоскопічної експертизи в Україні.

Ключові слова: *Дактилоскопія, дактилоскопічна експертиза, кримінальна реєстрація.*

В статті показано значення дактилоскопії як науки. Раскрыты задания криминальной регистрации и особенности дактилоскопической экспертизы на Украине.

Ключевые слова: *Дактилоскопия, дактилоскопическая экспертиза, криминальная регистрация.*

The article highlights the value of fingerprinting as a science. Shows the tasks of criminal registration and Features fingerprint expert in Ukraine.

For a full and comprehensive prevention of crimes, their investigation and is of great importance information about the crime and the persons involved in it. One of the important sources of information necessary for investigations is forensic accounting, which is implemented by the bodies of internal Affairs of Ukraine.

Criminal registration means registration of information, which is used only in the investigative, investigative and penitentiary practices. Therefore, the criminal check is concentrated in the Ministry of internal Affairs and Prosecutor's office. Forensic information may be stored in data banks that exist in institutions, clinics, hospitals, military enlistment offices, departments of social protection of the population, sports organizations.

Methods of criminal registration and forensic accounting is description, photographing, fingerprinting, collecting, and forms of

concentration of the information cards, card file, collection, albums, tapes, disks, punch cards, data banks, including automated data banks.

Fingerprint examination also provides for the creation of a database of fingerprints of people.

Promising for the fingerprinting is «Live» scanner that allows you to quickly produce dictionary high quality, to check a suspect for one to three hours for all traces of previously unsolved crimes, to establish involvement in the Commission of crimes of persons detained in connection with other circumstances, to identify the facts, when people were not name their passport data.

In world practice this fingerprint registration used. not only in enforcement but also in the activities of visa services.

Key words: *ingerprinting, fingerprinted, a criminal check.*

Для повного та всебічного запобігання злочинам, їх розкриття та розслідування велике значення має інформація про подію злочину й осіб, причетних до неї. Одним з важливих джерел відомостей, необхідних для розслідування, є криміналістичний облік, який здійснюють органи внутрішніх справ України.

Криміналістичний облік – це наукова система реєстрації певних об'єктів та їх ідентифікаційних ознак для запобігання злочинам, їх розкриття, розшуку та впізнання об'єктів, узятих на облік. Його система й застосування базуються на суворому дотриманні законності.

Теоретичною основою криміналістичного обліку є положення про індивідуальність об'єктів, відносну стійкість і можливість їх подальшого ототожнення. Криміналістичний облік базується на застосуванні теорії ідентифікації, судової фотографії, дактилоскопії, словесного портрета та інших теоретичних даних.

Завдання кримінальної реєстрації – забезпечити органи дізнання та попереднього слідства необхідною інформацією, потрібною для розкриття та розслідування злочинів. Дані кримінальної реєстрації використовують у профілактичній та адміністративно-правовій діяльності.

Кримінальна реєстрація означає облік інформації, яку використовують тільки в оперативно-розшуковій, слідчій і кримінально-виконавчій практиці. Тому кримінальна реєстрація

зосереджена в органах МВС і прокуратури. Криміналістична інформація може зберігатися в банках даних, які існують в установах, поліклініках, лікарнях, військкоматах, відділах соціального захисту населення, спортивних організаціях тощо.

Методами кримінальної реєстрації та криміналістичного обліку є опис, фотографування, дактилоскопія, колекціонування, а формами концентрації інформації – картки, картотеки, колекції, альбоми, магнітні стрічки, диски, перфокарти, банки даних, у тому числі автоматизовані банки даних.

Сьогодні в криміналістиці широко використовується такий метод як дактилоскопія. За допомогою нього представляється можливим ідентифікувати людину за відбитками його пальців. Зазначимо, що малюнок на шкірних покриттях пальців у кожної людини унікальний. Тому зняття відбитків пальців з місця злочину для подальшого порівняння з відбитками людини, що підозрюється у його вчиненні, може зі стовідсотковою гарантією довести його причастя.

Дактилоскопія (від греч. палець – спостерігаю) спосіб впізнання ідентифікації людини за відбитками пальців рук, засновані на неповторності малюнка шкіри [1; 45].

На долонній поверхні кінцевих (нігтьових) фаланг пальців рук є рельєфні лінії – т.з. папілярні, будова яких обумовлена рядами гребешкових виступів шкіри, розділених борозенками. Ці лінії утворюють складні шкірні узорі (дугові, петлеві і завиткові), які володіють наступними властивостями: індивідуальність (всіляка сукупність папілярних ліній створюючи малюнок узору по їх конфігурації, місцю розташування, взаєморозташуванню, і неповторна в іншому узорі); відносна стійкість (незмінність зовнішньої будови узору, що виникає ще в період внутрішнього розвитку людини і що зберігається протягом всього його життя і після смерті аж до розкладання трупа); відновлюваність (при поверхневому порушенні шкірного покриву папілярні лінії відновлюються в колишньому вигляді). Все це дозволяє здійснювати: криміналістичну ідентифікацію особи по відбитках пальців рук, виявлених на місці злочину; встановлення злочинця, раніше зареєстрованого як судимого, за допомогою дактилоскопічної реєстрації; ідентифікацію непізнаного трупа;

розшук осіб, зниклих без вести; встановлення факту скоювання декількох злочинів однією особою або одного злочину декількома особами [4; 56].

Дактилоскопічна експертиза передбачає також створення бази даних відбитків пальців людей. По ній можна «пробити» відбитки, зняті з місця злочину для ідентифікації особи злочинця. Якщо його «пальчики» вліті в базу ця хвилинна перевірка гарантовано виведе на нього.

У нашій країні поки в такій базі є відбитки кримінальних елементів і людей, що проходять з якихось кримінальних справах. У той же час у ряді інших країн у базі зберігаються відбитки практично всіх громадян, що істотно спрощує роботу правоохоронцям.

На даному етапі розвитку новітніх технологій та науки криміналістики для покращення ведення криміналістичного дактилоскопічного обліку в світі стало впровадження автоматизованих ідентифікаційних систем (далі АДІС), які використовуються на державному рівні та в міжнародних організаціях.

В Україні також досить актуальним стало питання ведення криміналістичних обліків за допомогою автоматизованих ідентифікаційних систем (далі АДІС).

Особливість організації в Україні полягає в тому, що дактилоскопічний облік наразі функціонує одночасно у двох галузевих службах органів внутрішніх справ: у Департаменті інформаційних технологій МВС України та у Державному науково-дослідному експертно-криміналістичному центрі МВС України.

На державному рівні дактилоскопічний облік ведеться ДІТ МВС України за допомогою інформаційно-пошукової системи з прізвищ і дактилоскопічних обліків криміногенних осіб», яка забезпечує:

– зберігання, автоматизований облік і видачу у встановленому порядку правоохоронним органам оперативно-довідкової інформації на осіб, які вчинили злочини на території України, були заарештовані, засуджені, затримані за бродяжництво, сховалися від слідства і суду;

– ідентифікацію осіб, які приховують свої біографічні дані від правоохоронних органів;

– пошук злочинців за слідами, виявленими на місцях вчинення злочинів.

Дактилоскопічна за прізвищами і оперативно-довідкова картотека накопичують такі дані:

- основні установчі дані;
- додаткові установчі дані;
- зведення про арешт, судимість;
- відомості про притягнення до кримінальної відповідальності;
- зведення про час і місце відбування покарання;
- відомості про номери слідчих та архівних справ;
- відомості про затримання осіб;
- дактилоскопічна інформація.

Специфіка завдань, що стоять перед цією категорією обліків, визначила їх структуру. Можна сказати, що вони являють собою одну з перших інформаційних систем, де відбулася інтеграція масивів. Незважаючи на те, що взагалі для інтеграції інформаційних систем підґрунтям стала їх автоматизація, точніше, комп'ютеризація та мережеві технології, дактилоскопічні обліки є прикладом інтеграції слідотеки й дактилокартотеки в єдину інформаційну систему ще при їх здійсненні в ручному режимі. Тут об'єдналися два обліки, які містять різні за структурою основні облікові одиниці – карти слідів (слідотеки) та дактилокарти (дактилокартотеки). Але інформація про об'єкт у них відображається в однаковій формі. *Саме наявність однакових реквізитів, за якими можна здійснювати ідентифікацію об'єкта (особи), і було покладено в основу такої інтеграції [4 67].*

У сучасних АДІС це відбувається при введенні в систему відбитків чи слідів рук в автоматичному режимі.

Застосування АДІС дозволяє вирішувати безліч завдань і забезпечує:

– скорочення працевитрат і підвищення ефективності розкриття і розслідування злочинів за рахунок точнішої і своєчасної інформації, що надається оперативним службам;

– можливість встановлення особи як живих осіб, так і непізнаних трупів по декількох відбитках пальців рук, по невеликому фрагменту тільки одного відбитку (навіть при значних змінах);

– автоматичну перевірку дактилоскопічної інформації по базі даних АДІС при постановці на дактилоскопічний облік і при виконанні оперативних запитів;

– прискорення обробки дактилоскопічної інформації при постановці на облік і зменшення часу відповіді на запити;

– підвищення результативності дактилоскопічних обліків;

– поліпшення якості дактилоскопічної інформації, що поступає, за рахунок впровадження оптоелектронних облаштувань безфарбного дактилоскопіювання – «живих» сканерів;

– можливість об'єднання обліків в єдину автоматизовану систему;

– реалізацію міжрегіональної взаємодії автоматизованих дактилоскопічних обліків.

АДІС з високою точністю і надійністю ідентифікує:

- сліди пальців і долонь рук, виявлені на місці злочину,
- непізнані трупи,
- встановлює особу затриманого.

АДІС «ДАКТО 2000» реалізує наступні функції:

– введення у базу відбитків пальців рук (дактилокарт) і демографічних даних;

– введення у базу слідів пальців рук, вилучених з місць нерозкритих злочинів;

– зберігання і управління базою цих відбитків пальців рук (дактилокарт);

– зберігання і управління базою цих неідентифікованих слідів пальців рук;

– проведення і аналіз пошуків «дактилокарта – база даних дактилокарт»;

– проведення і аналіз пошуків «дактилокарта – база цих неідентифікованих слідів пальців рук»;

- проведення і аналіз пошуків «слід – база даних дактилокарт»;
- проведення і аналіз пошуків «слід – база цих неідентифікованих слідів пальців рук»;
- підготовка і друк результатів пошуку;
- створення статистичних звітів;
- проведення пошуків за демографічними даними і їх комбінаціями (Ф.И.О., дата народження і так далі).

Формування баз даних автоматизованих дактилоскопічних інформаційних систем (АДІС) обласного та центрального рівнів сьогодні відбувається шляхом сканування дактилокарт і слідів та введення їх у систему. В АДІС паспорт дактилокарт та реєстраційна карта заповнюються російською мовою [4; 78].

Перспективними для дактилоскопіювання є безфарбний «Живий» сканер, який дозволяє швидко виготовити дактилокарти високої якості, перевірити підозрюваного протягом однієї-трьох годин після затримки за всіма слідами з раніше нерозкритих злочинів, встановити причетність до здійснення злочинів осіб, затриманих у зв'язку з іншими обставинами, виявити факти, коли людина назвалася не своїми паспортними даними. «Живий» сканер Папілон – точна фіксація папілярного візерунка, повна компенсація «змазування» при прокатці, можливість багаторазової прокатки для одержання кращого результату, прокатка долонь, автоматична перевірка порядку проходження і розташування відбитків, відповідності відбитків і контрольних відбитків. Сертифікований ФБР США у серпні 1998 р.

Безумовно на мою думку попрацювавши багато років по напрямку дактилоскопічної експертизи основним недоліком бачу неможливість в Україні прийняття Закону України «Про ідентифікацію людини шляхом дактилоскопії».

Звичайно дактилоскопічні дані людини вважаються конфіденційною інформацією, яка охороняється законом.

Так як дактилоскопічні обліки є важливим каталізатором процесу розкриття злочину, тому на сьогоднішній день необхідно розширити список осіб, які б мали б бути в категорії **обов'язкового дактилоскопіювання**, а це:

- іноземці, які проживають на території України;
- особи без громадянства;
- біженці;
- державних службовців;
- військових, поліцейських;
- призивники;
- осіб без постійного місця проживання;
- осіб, які отримують закордонні паспорти (така міра полегшить ідентифікацію громадян, постраждалих або загиблих в авіакатастрофах і інших непередбачених ситуаціях, і допоможе заощадити не лише час, але і бюджетні кошти на проведення дорогих генетичних експертиз. Йдеться, передусім, про міжнародні рейси, оскільки ризик терористичної загрози на них вищий, ніж на внутрішніх);
- уболівальників, які приймали участь в масових безладах при проведенні спортивних заходів;
- хворі люди, які втрачають пам'ять.

Взагалі процес дактилоскопіювання дуже добре запуснути для населення при здобутті паспорта, який слід виробляти, починаючи з чоловічого населення країни, оскільки саме чоловіки складають її незаконопокірну (приблизно 80%-85%) частину [4; 90-97].

Треба не забувати і про добровільну дактилоскопічну реєстрацію.

Пропоновані заходи не треба сприймати в якості поліцейської міри, що порушує право громадян на таємницю особистого життя і свободу пересування.

Це засіб, який спрямований на забезпечення і підтримку безпеки в суспільстві, а також впізнання особи.

В світовій практиці дана дактилоскопічна реєстрація використовується не лише в роботі правоохоронних органів, але і в діяльності візових служб.

Виходячи з наведеного вище, можна дійти висновку, що на сьогодні АДІС є потужним інструментом, який дозволяє органам і підрозділам внутрішніх справ оперативно та якісно перевіряти сліди, вилучені з місць вчинення нерозкритих злочинів, і дактилокарти осіб, які становлять оперативний інтерес, з метою

розкриття та розслідування злочинів як «за гарячими слідами», так і вчинених у минулі роки.

Джерела та література

1. Аверьянова Т.В. Содержание и характеристика методов судебно-экспертных исследований. – М., 1991. – 85 с.
2. Аверьянова Т.В., Белкин Р.С., Корухов Ю.Г., Россинская Е.Р. Криминалистика. Учебник для вузов / под ред. Заслуженного деятеля науки Российской Федерации, профессора Р.С. Белкина. – М.: Издательская группа НОРМА-ИНФРА·М, 1999. – 990 с.
3. Белкин Р.С. Криминалистика: проблемы сегодняшнего дня. Злободневные вопросы российской криминалистики. – М., 2001.
4. Криміналістика: Підручник для студентів юрид. спец, вищих закладів освіти. – Кол. авторів: Глібко В.М., Дудніков А.Л., Журавель В.А. та ін. / За ред. В.Ю. Шепітька. – К: Видавничий Дім «Ін Юре», 2001. – 684 с.
5. Шкіра (будова, функція, загальна патологія і терапія) / під ред. А.М. Чорнуха, Е.П. Фролова. – М.: Медицина, 1982. – 340 с.
6. Бірюков В.В. Теоретичні основи інформаційно-довідкового забезпечення розслідування злочинів: монограф. / В.В. Бірюков. – Луганськ : РВВ ЛДУВС, 2009. – 664 с.

УДК 2(477.82)

I.Bulyga

NON-CONFESSIONAL RELIGIOSITY IN THE CONTEXT OF RELIGIOUS DEVELOPMENT OF VOLYN REGION

The article deals with the analysis of non-confessional religiosity in the context of religious transformations of Volhynia (Rivne region, Volyn region and north of Ternopil region). The object and subject of the study led to the choice of theoretical and methodological principles and methods, which help to achieve the purpose of the study and provide synthesis of analytical and comparative approaches. The study is based on the principles of ideological pluralism, religious indifferentism and tolerance.

The article ascertains the processes in society and culture, related to new era of development of religious paradigm. So religions that appeared in the postmodern era are considered as creating of religiosity